

Løgmannsrøðan á Ólavsøkuni 1959

(Framhald)

Nú kanska lýsir eitt sindur í fyrri at kunna selja mesta partin av okkara saltfiskaveiði sum klippfisk til Ítalíu, Spaníu, Grikkaland og Brasilíu. Men spurningar til okkara næststørsta klippfiskamarknaða Brasilíu eru minni enn so enn áltíð. Vónandi verður batna í hvørjum har. Men ein kann verða fyrri einum bakbrest, áðrenn ein veit av. Menn spá salt- og klippfiska framleiðsluni minni og minni marknaða. Men so leingi sum vit veidiliga leggja sum vit leggja, eiga vit at royna at verja henda marknað. Fryst fiskaflokk vinna marknað fyrri ser kring allan knottin. Tað er tí eyðvítt, at vit megu hava henda vøruleika í huga, nú ið vit eru farnir undir risatøk fyrri í mesta skundi at fáa okkum so nógv nútímans skip, at fiskimenn okkara ikki longri verða farleysir og noyddir av landinum aðrastaðni at fáa ser arbeiði. Spurningurin um bygging av risastórum frystivirki í hvørjari sókn hevur verið til ummælis hjá teimum, sum hava framleiðsluna í hondum. Hesir leggja stóran dent á framleiðsluna av flaki, men halda, at spurningurin um bygging av hesum risaverkum má biðja, til tess vit hava tíkið hitt fyrsta stóra takið at fáa nútímans veiðifor. Teir halda, vit hava nóg stóra frystimegi til ta veiðinogd, ið talan er um í dag við okkara heimaróðri.

Landsstýrið hevur tíkið hesa stóðu vinnulívsmanna til eftirtektar fyrri í ár. Men tað er eyðvítt, at vit eiga at standa fyrirreikið til í bráðskundi at byggja frysti- og flakavirkin, ið eru neyðug fyrri at fremja heima-fiskiskapin og fáa mesta vinningin av okkara fiskiskapi, eisini hvat ið viðvíkur at skapa arbeiði á landi. Landsstýrið er tí vakið á hesum oki og vil gera sitt besta fyrri at loysa flakafarmleiðsluspurningin.

Flaka- og ferskfiskaspurningurin í síni heild leikar almikið á. Í samband við henda spurning standa solu- og landingarlíkindi í Bretlandi. Tað er ílt hjá ferskfiskavinnuni at bera 10 % tollin, ið bretar hava lagt á fremmandan fisk fyrri at verja sína egna fiskafarmleiðslu. At feroingar kunnu vera og viðhvørt hava verið fyrri skerdum landingarretti rimar illa við gott vinarlág. Landsstýrið hevur beði yvir fyrri danska ríkisstýrinum og beinleiðis yvir fyrri bretska sjálvum borði fram vælgrundað ynski um at sleppa undan 10 % verjutollinum og at fáa ikki minni sømdir enn íslendingar og aðrir viðvíkjandi landingarretti. Hildið má verða á við hesum ynskjum og krøvum, til tess vit hava vunnið sømdir.

Teir 6 og teir 7.

Tað er ikki gott hjá smálandunum, nú ið tey skulu verða noydd at velja, annaðhvørt at vera við 6-landa samgonguni ella 7-landa samgonguni viðvíkjandi marknaðunum. Her ræður av sonnum orðfellið: tekur tú meg her, skert tú meg har.

Áðrenn marknaðarspurningurin kom fyrri á ríkisdegi, hevði landsstýrið sjálvandi haft hann til hugsingar, og áðrenn Johan Poulsen fólkatingsmaður fór niður á ting at viðgera henda týðningarmikla spurning, var hann á fundi í landsstýrinum. Hansara stóða í fólkatinginum um fyrri fyrst at lata feroingar verða uttan fyrri báðar samgongurnar er samsvarandi við landsstýrisins fyribils stóðu. Og í hesum

føri kann bara takast fyribilsstóða, til tess endaliga er kastað.

Marknaðarspurningurin hjá okkum feroingum er sum heild tikið avgerandi fyrri liv og lagnu okkara.

Landsstýrið er tí á einum máli um, at orkan má leggjast á at rokja henda tættin í okkara lívi, rokja hann til líta.

Havna- og vegabyggingin.

Áðrenn valið samtykti tingið hina veldugu havnabyggingarætlanina.

Landsstýrið gjordi ser greitt, at henda ætlan skuldi verða framd í komandi 10 árunum.

Men hon kostar ovur nógv í mun til orku okkara, og um innløgurnar komu at snara sær tvoran og berast frá, kundi lætt komið at staðið á gjaldingarevnunum, tá ið byggingarbeiðini skulu verða framd. Landsstýrið hevur tí í samráðingum sínum við ríkisstýrið um ta stóru uppbyggingariløguna tíkið henda møgu leika við og byrgt fyrri, at hann skal henda. Semja er um, at landsstýrið við statsins ábyrgd kann um tørvur er til tess taka neyðugu lán til at greiða havnarbyggingariløguna. Samsvarandi hesum er beði á tingi og á ríkisdegi samtykt lóg hesum íleggingarlánum viðvíkjandi. Somu lögtings- og ríkislógar snúgu sær um 4 milliónir um árið í 4 ár — heimila lógtingið at taka og ríkiskassan at veðhalda fyrri uppiskoytláni at rinda lögtingsins studningslán til endurnýggjan av skipafloktanum. Við hesum hjálparløgum aftrat tí peningi, avsettur er á fjggjarløgina, og sum tingið annars hevur tókant til sama endamáli, er tryggjað, at tingið kann verða ment at lúka sín part í vega-, havna- og skipabyggingarætlanunum.

Bergholtsbyggingin.

Viðvíkjandi bergholtspurninginum er at siga, at felagið Højgaard & Schultz er við at gera bergholtsprojektíð Hvalba—Tvoroyri. Tað við verða lagt fyrri tingið, og vónandi verður tað so vorið, at tað verður møgulegt at fara undir tað beinanvegin soleiðis sum ætlanin var í fjor

Framhald av ravmagnanini av Føroyum.

Í teirri stóru uppbyggingarætlanini, ið landsstýrið og ríkisstýrið vóru samd um, vóru um 20 milliónir til víðari útbygging av SEV og 6 milliónir til víðari ravmagn av Suðuroynni.

Henda tilætlaða víðari ravmagnan fer fram beði í Suðuroy og í SEV.

Millum fyrimunirnar við í Suðuroy at nýta føroyskt kol og fáa óavmarkaða kraft og nýta vatn við eini avmarkan til umleið 3 milliónir kwh. meta konir menn, kommunurnar í Suðuroy hava tíkið stóðu fyrri vatninum. Men fleiri og fleiri har suðuri eru í dørphuga vegna ta lítlu vatnorkna, tí vit liva í eini tíð, tá ið elkraftakravið er so ómetalt og vaksandi í hvørjum.

Hvalaveiðin hevur verið roynd við miklum tapi seinastu árin. Líkindini at halda fram, hildu menn, ið hava haft rakstur in í hondum, ikki vera til stedis. Tað hevur verið sum hvalurin hevur verið horvin elia tíkið heilt aðra gongd langt av okkara leiðum. Hetta er mikið spell og eitt vónbrot.

Sjúkra- og sinnissjúkahúshyggingin.

Í framhaldi av mongum samráð-

ingum við ymisk ríkisstýri var semja um, at innan fyrri 5 ár skuldu ætlaninar viðvíkjandi bygging av sjúkrahúsum í Klakksvík, og landsjúkahúsi og sinnissjúkahúsi í Havn verða framdar. At loysa hesa risauppgávu krevjast 23 milliónir. Tær 17 milliónurnar til sinnissjúkahúsið verður staturin at bera einamallur, meðan útreiðslurnar til bygging av landssjúkahúsinum og sjúkrahúsinum í Klakksvík verða goldnar helvt av stati og lógtingi.

Landsstýrið vil vera vakið í strembanini at fáa fram henda mikla tætt í heildarætlanini.

Fólkapesjónar- og avlamspensjónarspurningurin

ið var ein tættur í stjórnaflókkanna samgongu var loystur í seinastu setu. Semja var eisini millum stjórnaflókkarnar og ríkisstýrið, at tey okir í teirri sosialu forsorgini sum ikki vóru á hædd við viðurskiptini á landinum niðri, eisini verða at gerast javngöð við viðurskiptini niðri. Við tí endamáli situr nevnd og ger uppskot til neyðuga lógaráðotning. Hesar ábøtur vil landsstýrið leggja sær nær at fáa framdar skjótast møgulegt.

Tá ið tað er gjørt, kann av sonnum verða sagt, at vit eru komnir væl áleiðis í teirri sosialu forsorgini her á landi.

Húsabyggingarlánsspurningurin

var ein tættur in samgongusemjuni millum stjórnaflókkarnar.

Landsstýrið vil í hesi setu leggja fram lógaruppskot til ávegis loysn av hesum spurningi.

Floksambandið við útheimin og innanoyggja hevur landsstýrið verið í samráðingum um við ríkisstýrið.

(Framhald).

Portugisiska fiskifarið Santa Maria Magdalena, ið hevur roynt í Grønlandi fór á land á Svartaskeri, ið liggur uttanvert Føroyingahavnina. Tað er vorið vrak.

Tjaldrið hevði 160 ferðafólk við til Føroya. Tað var á Havnini kl. 6 hóskvöldið og fór avstaðaftur í gjár kvöldið, fult av ferðafólki.

Súsanna Malena Nielsen úr Sandvík, búsitandi í Hoyvík andaðist í gjár 77 ára gomul á landssjúkrahúsinum.

Nordafarbatarnir í Føroyingahavnini finga mánadagin 20 tons av fiski, veðrið hevur ikki verið til víldar alla vikuna — týsdagin var illveður.

HONDBOLTURIN

Íslenska handboltliðið VALUR hevur verið í fleiri stóðum og leika móti liðum her í Føroyum. Eisini hevur íslenska handboltliðið hjá gootemplaralosjuni Sóley í Reykjavík leikað fleiri dystir í Føroyum í vikuni. Liðini fara avstaðaftur komandi viku.

Útbjóðing

Umlegging av hitaverkinum í kommunuleknaðunum á Tvoroyri verður her alment bjóðað út.

Teir, ið vilja bjóða, kunnu fáa skrivliga treytirnar og frágreiðing um arbeiðið frá Borge Rubek-Nielsen, verkfrøðingi, Tórshavn, sum hevur eftirlitið við arbeiðinum.

Tilboð, merkt: Hitaverk í leknaðunum á Tvoroyri, skulu vera send undirritaða innan friggjadagin 28. august kl. 12.00, tá boðini verða opnað og tilboðsgevarar kunnu verða hjástaddir.

Tórshavn, 11. august 1959.

SJÚKAHUSSTJÓRIN.

VALDEMAR LUTZEN

Telf. 1020 Thorshavn

Licitación

Fluttningur av 205 tonsnum av asbest-sementorrum frá goynsluplássi á eyastaru bruggju í Havn og til røveiti í Havnardali verður við hesum boðin út alment.

Lisitationstílfarið verður útflyggjað hjá býarverkfrøðinginum, Niels Finsensgata 1, frá hósdegnum t. 13. í hesum, kl. 12.00.

Skrivligt tilboð: í afturlatnum brævbjálva, merktur: »Boð uppá rorflutning«, verður at senda býarverksfrøðingaskrivstovuni í seinasta lagi mánadagin t. 24. august 1959, kl. 12.30, tá ið tey innkomnu boðini verða opnað.

Tórshavn, tann 10. august 1959.

TEKNISKA NEVND TÓRS-
HAVNAR BÝRÁDS.

GROT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót eiga at venda sær til kommunukantorið.

Grót og skervur megu verða goldin fyrst, áðrenn tey verða hejmtað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu hejmta grót ella skerv uttan við einum lími av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyrri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA